

ערים מקיימות
גיליון 25 | אפריל 2026

מרכז ויץ לפיתוח בר קיימא
נחלת נובל

[הרשמו עכשיו לקבלת הניוזלטר <<](#)

דברי פתיחה

אביב הגיע, ואיתו גם רגעי התכנסות, זיכרון ותקווה. בין פסח ליום השואה והגבורה, יום הזיכרון לחללי צהל ונפגעי פעולות האיבה ויום העצמאות ובתוך מציאות מורכבת של הפסקת אש, טבע סביבנו ממשיך להתעורר. הימים מתארכים, השמש מחממת, הפריחה מתפרצת, ואנחנו מזמזמנים ומזמזמנים לראות את החוצה, לנשום עמוק ולגלות מחדש את המרחב הקרוב לבית. דווקא עכשיו, יש ערך מיוחד לעשייה המקומית שמחברת בין חסן קהילתי, סביבה ובריאות החיים בעיר.

בחודש האחרון ניכרת גם התעוררות סביבתית בזירה המוניציפלית: בישראל יצא לדרך לראשונה אתגר הטבע העירוני הבינלאומי, שבו ארבע רשויות מקומיות: תל אביב-יפו, הרצליה, חיפה ורחובות, מזמינות את הציבור לתעד צמחים ובעלי חיים בסביבתם הקרובה, ולהפוך את הטבע העירוני לעניין משותף של תושבות, תושבים ורשויות כאחד. לצד זאת, ממשיכה לעלות החשיבות של קידום אנרגיה מקיימת ברשויות המקומיות, ושל שמירה על העצים, השטחים הפתוחים והמרחב הירוק שמעניק לעיר צל, חיים ונשימה.

החודש אירחנו את **היחידה הסביבתית בשרון**, שפועלת ביתר שאת לקידום חינוך סביבתי ולשמירה על השטחים הפתוחים, וגם את **"רחובות של עצים"**, שפועלת להצלת עצים מפני כריתה. שני המיזמים הזכירו שוב עד כמה העבודה המקומית, העקבית והמחוברת לשטח, היא זו שמחוללת שינוי אמיתי. מזמינות אתכם ואתכן להמשיך לקרוא, להכיר יוזמות, ולשאוב השראה מהעשייה שמצמיחה תקווה.

קריאה מהנה!

הכר את

עמותת רחובות של עצים

ניהול היער העירוני בעידן שינויי האקלים - תפקיד הקהילה האזרחית

היער העירוני הוא תשתית חיונית להתמודדות עם שינויי האקלים בעיר. עצים מפחיתים עומסי חום, מספקים הצללה, תורמים לבריאות הציבור ומשפרים את איכות החיים במרחב העירוני. לצד הרחבת הנטיעות, אחד האתגרים המרכזיים עבור רשויות מקומיות הוא שמירה על היער הבוגרים הקיימים - המשאב המשמעותי ביותר של היער העירוני. עמותת רחובות של עצים פועלת לחיזוק מעורבות אזרחית מושכלת סביב ניהול עצים במרחב העירוני. הארגון מלווה ומכשיר רשת ארצית של קבוצות "נאמני עצים" הפועלות בעשרות ערים ברחבי ישראל להגנה על עצים לאורך כל מעגל חיייהם.

רחובות של עצים

קהילות שומרות על היער העירוני

הקבוצות עוקבות אחר רישיונות כריתה, מגישות עררים כאשר עולה חשש לכריתה לא מוצדקת, ומקדמות שיח מקצועי וציבורי סביב חשיבות היער העירוני. לצד זאת, הקהילות המקומיות פועלות לקדם שיתופי פעולה עם רשויות מקומיות בתחום נטיעות מיטביות, שיפור תחזוקת עצי הרחוב וחיזוק הקשר בין התושבים לבין היער העירוני. הניסיון שנצבר בשנים האחרונות מראה כי עבודה משותפת בין רשויות מקומיות לבין קהילה אזרחית פעילה יכולה לסייע בשיפור תהליכי קבלת החלטות, בהפחתת קונפליקטים סביב עצים ובהגברת אמון הציבור בניהול המרחב העירוני.

עמותת רחובות של עצים מזמינה רשויות מקומיות, אנשי מקצוע וארגונים לפעול יחד לקידום יער עירוני בריא, איכותי ומיטיב עם התושבים.

לקהילת הפייסבוק לחצו כאן.

[למידע נוסף <<](#)

פוגשים את הרשות

היחידה האזרחית לאיכות הסביבה בשרון

פריחה בגני ילדים, מימין, גן צבעוני בכוכב יאיר (צילום: קלאדיה רוגובסקי) ומשמאל, ביה"ס דקלים בח'מ' בסבריה (צילום: טילה אגמי)

פגשנו את אורית משעל, מנהלת תחום חינוך לקיימות ביחידה האזרחית לאיכות הסביבה בשרון

אורית, ספרי לנו על התפקיד שלך בארגון

אנחנו מיידה אזרחית לאיכות הסביבה, שמלווה ונותנת שירות לכמה רשויות: כפר סבא, רעננה, הוד השרון, מנחם אנדרליון דרום השרון, חוף השרון וכוכב יאיר-צור יבאל — מהיום ועד החר. אנחנו עובדים בשיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה ובצמוד למחלקות הקיימות ולאגפים שונים ברשויות המקומיות.

ביחידה עובדים מגוון אנשי מקצוע: מנהל יחידה, מזכירה, אקולוגית, אנשי רעש, זיהום אוויר, קרינה וכו', רישוי עסקים, מכוני טיהור שפכים, מתכנתת סביבתית, מנהלת תחום פסולת ומחזור, רכות קהילה ואפי בתחום החינוך לקיימות.

בתחום חינוך, בנוסף אלי, ברוב הרשויות שלנו ישנה רכזת חינוך סביבתי שעובדת עם גני הילדים או בתי הספר ברשות המקומית, ואנחנו עובדות יחד כצוות. התפקיד שלנו הוא לקדם את תחום החינוך לקיימות בעיקר במסגרות החינוך- גני ילדים ובתי ספר. ביחד אנחנו מקדמות פרויקטים רבים בנושא.

ספרי על מיזם משמעותי שאת מקדמת

אחד המיזמים המרכזיים שלנו הוא **הכשרת גננות ומורות** לעבודה עם הרשות המקומית. אנחנו נותנים לאנשי החינוך כלים מעשיים, ובמקביל מקדמים חשיבה על אופן תכנון החצרות של מוסדות החינוך. אחד הדברים שאנחנו עוסקים בהם הוא צמצום השימוש בדשא סינתטי, והבאת הילדים החוצה אל סביבה טבעית, פתוחה ופחות סינתטית. זה מתחבר גם להיבט של תשתית ומוכנות לשינויי אקלים: הפחות, צל, ההמודדות עם עומסי חום, סערות ועוד, וגם לשאלה איך מכשירים את אנשי החינוך להיות מעורבים יותר, מחוברים יותר ופעילים יותר בתוך התהליך.

מיזמים משמעותיים במיוחד הם **"יצא החוצה"** - פרויקט ששואף להחזיר את הילדים החוצה אל המרחב הטבעי, וזרעית פרחי-עיר בחצרות מוסדות החינוך.

לפניה עבדתי במסגרת ועידת האקלים האזרחית, עלה הרעיון לעודד זריעת פרחי בר באמצעות חלוקת זרעים לגני ילדים ובתי ספר. בשנה הראשונה, השתתפו כ- 100 גני ילדים ובתי ספר בזריעת פרחי הבר, בהם למדו כ- 3,000 ילדים, והרעיון תפס תאוצה. בהמשך, היוזמה הפכה למיזם ארצי שמוביל פורום רכזי חינוך ארצי של היחידות הסביבתיות, הערים והרשויות המקומיות בישראל.

כיום עשרות אלפי ילדים ותושבים זורעים פרחי בר, וההיקף רק הולך וגדל. אחרי ה- 7 באוקטובר הבנו עד כמה הזריעה הזו מייצרת תקווה, עשייה חיובית ותחושה שהטבע מתחדש. מתוך זה נולד גם המיזם "זרעים לטען העתיד", המשלב את היתרונות של חיבור לטבע והיבטים רגשיים וחימוכים. יחד עם תחושת תקווה והתחדשות, באות שנה, הצטרפה גם הרכזת של העוטף, והכנו סדור זרעים יחד עם הילדים המפונים, אשר הועברו לזריעה על ידי כיתות הכוננות ביישובי העוטף. המיזם הזה משלב בין אקולוגיה, למידה חוץ-כיתתית, עבודה בגנים והכשרות לאנשי חינוך והוא הפך לתהליך חינוכי שנתי ומשמעותי מאוד.

יש עוד מיזמים נוספים שאת גאה בהם?

ביוזמים אנחנו עובדים בעיקר עם מוסדות חינוך פורמליים, וגם מעט עם החינוך הבלתי-פורמלי. יש אצלנו גם רכזי קהילה שמובילים פעילים, קורסי מנהיגות וגינות קהילתיות. היחידה היא הלב הפועם שמחבר בין כל אלה, ומנסה לקשר אנשים לטבע, למקום ולתחושת הרווחה שהיציאה לטבע מייצרת. אנחנו רואים בכך חלק ממגמה רחבה יותר: בתוך שיח על משבר האקלים והנושאים ה"קשים" שלו, החיבור לטבע דווקא פותח פתח לאחריות אישית ולמעורבות, וגם מאפשר להגיע תהליכים דרך חוויה חיובית. בסוף, אנשים מגיעים עם חיך ועם תקווה, ומשם קל יותר לגעת גם ברגש וגם במודעות.

מה היית רוצה עוד לקדם בעתיד?

החלום הוא שיהיה תהליך משמעותי לקביעת יעדים לחינוך הסביבתי בישראל, עם כל השותפים הרלוונטיים עם מדדי הצלחה ברורים, ליבולו יעדיע מדיניות שמטמיעה את החינוך הסביבתי במערכת החינוך, ומלווה בהכשרות ותקציבים יותר משמעותיים.

בנוסף, אני מאמינה שפעילות בחוץ מפתחת חוסן ותחושת מסוגלות. היום זה אולי נראה כמו משהו נחמד ונלווה, אבל בפועל זה מרכיב משמעותי מאוד. חינוך יער, חצר טבעית ויציאה לטבע הם דברים שקשה לקדם, במיוחד מול הלחץ לדשא סינתטי מול הורים וראשי רשויות.

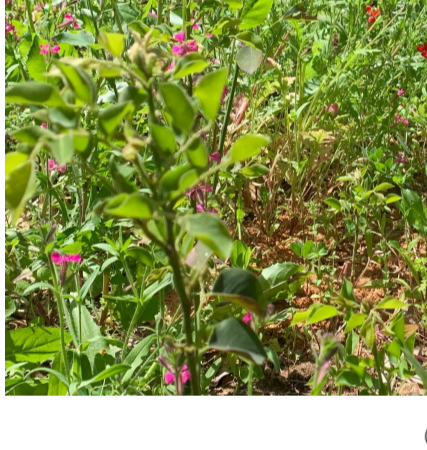
החלום שלי הוא שישנו שחיקה סביבתי, הוא חלק בלתי נפרד מהעיר בישראל ושהוא תורם ישירות לחוסן של הילדים. היום לילדים רבים אין אפילו כישורים פשוטים של משחק בלי טלפון ביד. תחושת המסוגלות חסרה, והמשחק בחוץ יכול לשנות את זה.

פריחה בגן פעמיות, רעננה, מרץ 2025 (צילום: רוני פרבר)

[למידע נוסף <<](#)

ערים מספרות

התייעלות אנרגטית | ג'לג'וליה

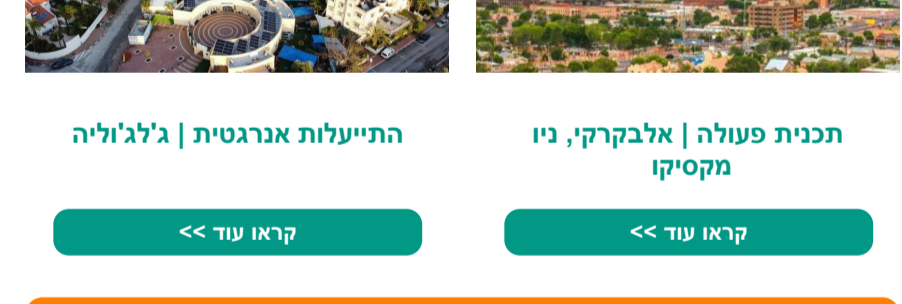
[קראו עוד <<](#)

תכנית פעולה | אלברקקי, ניו מקסיקו

[קראו עוד <<](#)

[למקרי בוטן נוספים <<](#)

יוזמת העיר הירוקה

רוצים להופיע פה גם? שלחו בקשה ל: info@weitz.org.il

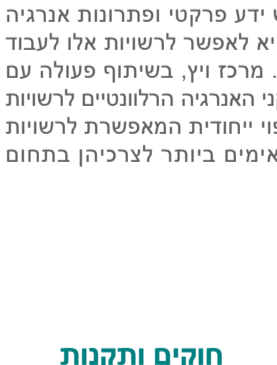
מה תוכלו למצוא במרכז הידע לרשויות מקומיות?

מפת שחקני האנרגיה

פרויקט 'ערים מקיימות', במימון Google.org, שם לו למטרה להנגיש ידע פרקטי ופתרונות אנרגיה חדשניים לצוהם מקצועיים ברשויות המקומיות בישראל. המטרה היא לאפשר לרשויות אלו לעבוד בשיתוף פעולה עם קהילת האנרגיה Ignite The Spark, ערך סקירה מקיפה של כלל שחקני האנרגיה הרלוונטיים לרשויות בישראל. סקירה זו מהווה בסיס חיוני במיזם MuniNavigator, מערכת מיפוי ייחודית המאפשרת לרשויות המקומיות לאתר בקלות ובמהירות את החברות והארגונים המתאימים ביותר לצרכיהן בתחום האנרגיה.

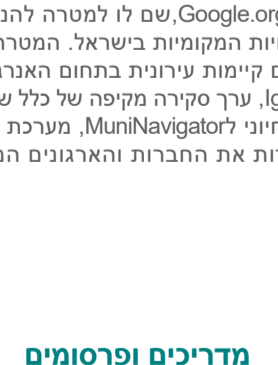
[קראו עוד <<](#)

חוקים ותקנות

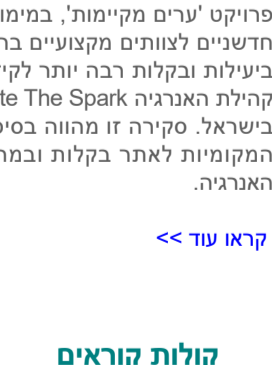
[למידע נוסף <<](#)

מדריכים ופרסומים

[למידע נוסף <<](#)

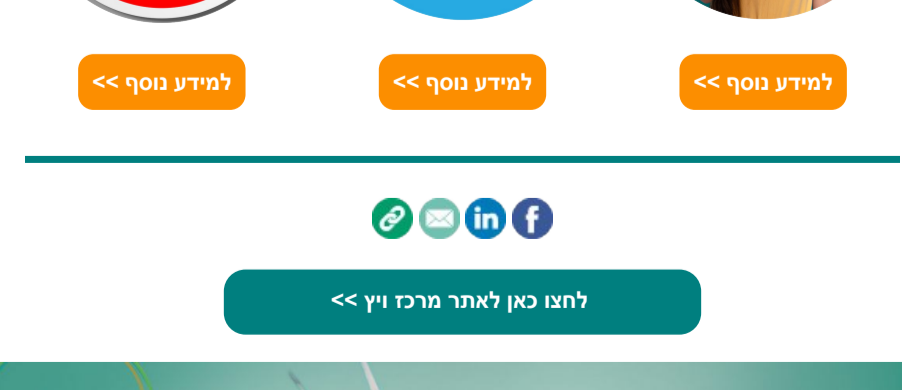
קולות קוראים

[למידע נוסף <<](#)

[לחצו כאן לאתר מרכז ויץ <<](#)

נחמה בניזולת הבא!

מרכז ויץ לפיתוח בר קיימא | 08-9474111 | Israel

הסר | דוח סכסאם

נשלח באמצעות תוכנת ActiveTrail